

І. В. Верба

Кордт Веніамін Олександрович

КОРДТ Веніамін Олександрович (19. 02(02. 03).1860, м. Дерпт, нині м. Тарту, Естонія – 24. 12. 1934, Київ) – історик, бібліограф, картограф. Дійсний член Одес. товариства історії та старожитностей (1900), Моск. товариства шанувальників природознавства, антропології та етнографії (1906), чл. Істор. товариства Нестора-літописця (1911). Макаріїв. (1907) і Уваров. (1911) премії С.-Петербур. АН. Закін. Дерпт. університет (1885), де й працював (1888 здобув ступ. канд. дипломатики); від 1894 – зав. б-ки (запровадив нові методи роботи з каталогами, постійно поповнював фонди новими матеріалами), водночас від 1910 – приват-доцент кафедри рос. історії Університету св. Володимира у Києві; за сумісн. від 1894 – зав. Центр. архіву давніх актів Київ., Волин. та Поділ. губ.; від 1911 – чл.-співроб. Київ. археогр. комісії (здійснював картогр. дослідж.). Вивчав архіви Нідерландів, Німеччини, Швеції та ін., публікував (із влас. коментарями) віднайдені карти укр. земель 15–17 ст. До 11-го археол. з'їзду в Києві (1899) підготував в Університеті св. Володимира виставку картогр. документів і уклав їхній каталог (31 карта, 41 літографія). За його планом, на зразок б-ки Геттінген. університету (Німеччина), 1914 побудовано приміщення б-ки Університету св. Володимира. Під час 1-ї світової війни 1915–16 забезпечив евакуацію бібліотеч. фонду (бл. 700 тис. од.) до м. Саратов (Росія) і його повернення до Києва. Один з ініціаторів створення (1918), голова тимчас. комітету (1921–23), засн. і зав. картогр. відділу (1928–34) Всенар. б-ки України (нині НБУВ). Розробив осн. засади діяльності б-ки, тех. вимоги до зберігання фондів, опікувався їхнім комплектуванням. Вважав, що першим за значенням у структурі б-ки має бути укр. відділ, другим – відділ книг, брошур, часописів, виданих поза межами України, але присвяч. їй. Дійсний член Археогр. комісії ВУАН (Київ, 1921–30), у 1920-х рр. також читав лекції з бібліотекознавства у Київ. ІНО, Київ. археол. інституті та ін. Автор низки фундам. праць з

картографії й історико-геогр. бібліографії України.

Основні праці

Матеріали по історії русской картографії. К., 1899. Сер. 1, вып. 1; 1906. Сер. 1, вып. 2; Гильомъ Левассеръ-де-Бопланъ и его историко-географическіе труды относительно Южной Россіи. К., 1901; Про Національну бібліотеку Української Держави // Зб. пр. Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії наук у Києві. К., 1919; Лист Орлика до англійської королеви з 20. XII. 1720 р. // Стара Україна. 1925. № 11/12; Чужоземні подорожні по Східній Європі до 1700 р. К., 1926; Матеріяли до історії картографії України. Ч. 1. К., 1931.

Рекомендована література

1. Кіржаєв С. В. О. Кордт та традиції київських археографів у діяльності Археографічної комісії ВУАН // Мат. ювіл. конф., присвяч. 150-річчю Київ. археогр. комісії. К., 1997;
2. Шовкопляс Т. І. В. Кордт – історик, краєзнавець, бібліограф // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: Зб. ст. К., 1999. Вип. 6;
3. Винниченко І., Винниченко Р. Німці в історії Київського університету (XIX – 1-а половина XX ст.). К., 2009;
4. Солонська Н. Веніамін Кордт – організатор бібліотечної справи // Вісн. Книжк. палати. 2010. № 11.

Бібліографічний опис:

Кордт Веніамін Олександрович / І. В. Вєрба// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Желєзняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3510>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).